

ФІЗИЧНА ОСОБА - ПІДПРИЄМЕЦЬ

Мамченко Тетяна Сергіївна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Фізична особа-

підприємець 19.09.2026

Мамченко Т. С.

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти**

«Оцінювання навчальних досягнень учнів базової середньої освіти»

Київ - 2026

Розробник: Сакович Людмила Сергіївна, тренерка НУШ, заступниця директорки ліцею «Оріяна», менеджерка освітніх проєктів МГО «Інститут освітніх ініціатив», фіналістка Global Teacher Prize Ukraine 2025.

Напрямок підвищення кваліфікації: Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів відповідно до державного стандарту базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН України від 12.10.2022 № 904 (Тема 4.2 «Оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів / інтегрованих курсів»); з компіляцією окремих компонентів Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності : наказ МОН України від 18.12.2024 № 1759.

Термін дії програми: з 19.09.2026 до 19.09.2031 року (програма нова).

Рецензенти:

1. Грушко Наталія Анатоліївна, учителька математики та інформатики Заліщицької державної гімназії Тернопільської області (м. Заліщики) - обрана як практик, що системно застосовує критеріальне і формувальне оцінювання в базовій школі.

2. Підлісна Наталія Іванівна, вчитель-методист, тренерка, менеджерка освітніх проєктів МГО «Інститут освітніх ініціатив» - обрана як методистка, що готує вчителів НУШ до оцінювання за Державним стандартом базової середньої освіти.

© Мамченко Тетяна Сергіївна, 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Запровадження Державного стандарту базової середньої освіти змінює саму логіку оцінювання: вчитель оцінює не відтворення матеріалу, а результати навчання, ключові компетентності та наскрізні вміння учнів. На практиці це щоденні питання без готових відповідей: як поєднати формувальне і підсумкове оцінювання, як сформулювати зрозумілі критерії, як заповнити Свідоцтво досягнень, як оцінювати учнів з особливими освітніми потребами. Ця програма дає вчителю цілісну систему відповідей і готові інструменти для щоденної роботи.

Програму розроблено на основі Теми 4.2 Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН України від 12.10.2022 № 904), з компіляцією окремих компонентів Типової програми з академічної доброчесності (наказ МОН України від 18.12.2024 № 1759) у частині забезпечення доброчесності під час оцінювання.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які реалізують Державний стандарт базової середньої освіти (вчителі навчальних предметів / інтегрованих курсів).

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Програма реалізується у синхронному форматі (онлайн-заняття в режимі реального часу); за потреби або за індивідуальним запитом слухача надається пакет навчальних матеріалів для опрацювання в асинхронному форматі, з урахуванням умов воєнного стану (нестабільне електропостачання чи зв'язок у окремих громадах). Слухачі отримують доступ до записів занять, шаблонів критеріїв оцінювання та добірки інструментів формувального оцінювання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників щодо оцінювання навчальних досягнень учнів базової середньої освіти: здійснення формувального, поточного та підсумкового оцінювання, розроблення критеріїв і завдань для оцінювання результатів навчання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, забезпечення академічної доброчесності під час оцінювання.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. Систематизувати знання про принципи, функції, об'єкти та види оцінювання навчальних досягнень учнів за Державним стандартом базової середньої освіти, вимоги академічної доброчесності під час оцінювання.

2. Сформулювати вміння здійснювати формувальне оцінювання: формулювати навчальні цілі й критерії успіху, надавати зворотний зв'язок, організовувати самооцінювання та взаємооцінювання учнів.

3. Розвинути вміння розробляти, аналізувати й адаптувати завдання для оцінювання результатів навчання учнів, зокрема учнів з особливими освітніми потребами.

4. Сформулювати готовність вибудовувати систему оцінювання в закладі

освіти: працювати зі Свідоцтвом досягнень, шкалами і рамкою оцінювання, планувати уроки з інструментами формульовального оцінювання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225):

- оцінювально-аналітична компетентність;
- предметно-методична компетентність.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Слухач знає і розуміє:

1. принципи, функції, об'єкти оцінювання; види оцінювання (формульовальне, поточне, підсумкове: тематичне, семестрове, річне; державна підсумкова атестація); підходи до вираження оцінки (бальний, вербальний, рівневий); структуру Свідоцтва досягнень; вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання та механізми її забезпечення.

Слухач уміє:

2. здійснювати формульовальне оцінювання: формулювати об'єктивні й зрозумілі для учнів навчальні цілі та критерії оцінювання, застосовувати техніки зворотного зв'язку, організовувати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання учнів;

3. добирати, розробляти, аналізувати й адаптовувати завдання для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, зокрема для учнів з особливими освітніми потребами;

4. планувати урок з використанням інструментів формульовального оцінювання, застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання і Свідоцтво досягнень, брати участь у розбудові відкритої та прозорої системи оцінювання закладу освіти.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою; максимальна сума - 100 балів, прохідний бал - 70.

Вид роботи	Балів	Критерії оцінювання
Практична робота 1. Розроблення критеріїв оцінювання і завдання з навчального предмета	до 20	відповідність Державному стандарту (до 8); чіткість критеріїв для учня (до 6); повнота (до 6)
Практична робота 2. Конструкт уроку з інструментами формульовального оцінювання	до 20	доцільність обраних технік (до 8); зв'язок цілей і критеріїв успіху (до 6); реалістичність (до 6)
Підсумковий тест (20 запитань за змістом програми)	до 60	3 бали за кожен правильну відповідь
Разом	100	прохідний бал - 70

Слухач, який набрав 70 і більше балів, отримує документ про підвищення кваліфікації.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення

кваліфікації встановленого зразка, що генерується платформою «Вектор» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (30 годин / 1 кредит ЄКТС).

Вартість: 450 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теоретична складова (лекційні години) спрямована на систематизацію знань про нормативні засади, принципи, види й інструменти оцінювання за Державним стандартом базової середньої освіти. Практична складова (не менше 50% часу) - на відпрацювання вмінь: розроблення критеріїв і завдань, застосування технік формувального оцінювання, робота зі Свідоцтвом досягнень. Самостійна робота - на опрацювання нормативних документів і рефлексію власної практики оцінювання. Підсумковий захід (2 години) - підсумковий тест за змістом програми. Програма складається з 2 модулів і 4 тем; години розподілено за видами діяльності: лекції, практичні заняття, самостійна робота, підсумкові заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Система оцінювання навчальних досягнень учнів за Державним стандартом базової середньої освіти					
Тема 1.1. Оцінювання та оцінка: принципи, функції, об'єкти і види оцінювання. Академічна доброчесність під час оцінювання	2	4	2	-	8
Тема 1.2. Критерії та шкали оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання. Свідоцтво досягнень	2	4	2	-	8
Разом за модулем	4	8	4	-	16
МОДУЛЬ 2. Формувальне оцінювання і практика оцінювальної діяльності вчителя					
Тема 2.1. Формувальне оцінювання: стратегії, техніки та інструменти	1	4	1	-	6
Тема 2.2. Розроблення завдань для оцінювання. Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Система оцінювання закладу освіти	1	4	1	-	6
Разом за модулем	2	8	2	-	12
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
Усього	6	16	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Система оцінювання навчальних досягнень учнів за Державним стандартом базової середньої освіти

Тема 1.1. Оцінювання та оцінка: принципи, функції, об'єкти і види оцінювання. Академічна доброчесність під час оцінювання.

Оцінювання та оцінка у навчанні за Державним стандартом базової середньої освіти. Принципи оцінювання. Функції та форми оцінювання. Об'єкти оцінювання: ключові компетентності, наскрізні вміння, результати навчання учнів. Основні види оцінювання: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів (стаття 42 Закону України «Про освіту»), механізми її забезпечення у практиці вчителя: об'єктивне і неупереджене оцінювання, запобігання списуванню й обману, доброчесне використання джерел учнями. Практика та інструменти оцінювання при викладанні навчальних предметів / інтегрованих курсів.

Тема 1.2. Критерії та шкали оцінювання. Орієнтовна рамка оцінювання. Свідоцтво досягнень.

Критерії та шкали (підходи) оцінювання: бальний, вербальний, рівневий підходи до вираження оцінки. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. Свідоцтво досягнень: структура, характеристики навчальної діяльності за переліком наскрізних умінь Державного стандарту. Таксономія навчальних цілей як основа добору завдань для оцінювання. Поточне й підсумкове оцінювання у навчальному предметі / інтегрованому курсі: планування, фіксація результатів, комунікація з учнями та батьками.

МОДУЛЬ 2. Формувальне оцінювання і практика оцінювальної діяльності вчителя

Тема 2.1. Формувальне оцінювання: стратегії, техніки та інструменти.

Сутність формувального оцінювання. Навчальні цілі й критерії успіху. Зворотний зв'язок: методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів. Педагогічні техніки, методи й прийоми формувального оцінювання; інструменти (паперові, цифрові) його здійснення. Оцінювання результату й процесу групової форми діяльності (парна, командна). Рефлексивне оцінювання. Планування уроку, який підтримує освітній процес з використанням інструментів формувального оцінювання; прогнозування ефективності елементів формувального оцінювання у власній педагогічній діяльності.

Тема 2.2. Розроблення завдань для оцінювання. Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Система оцінювання закладу освіти.

Розроблення та аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти; адаптація і вдосконалення завдань відповідно до освітніх потреб і можливостей учнів. Міжнародний досвід з проблеми оцінювання (PISA, TIMSS). Особливості

оцінювання учнів з особливими освітніми потребами: адаптація методів і прийомів оцінювання, зв'язок оцінювання з індивідуальною програмою розвитку. Організаційно-педагогічні умови оцінювання в закладі освіти: система оцінювання результатів навчання учнів у школі, відкритість і прозорість, правила і процедури, особистісна відповідальність учнів за результати навчання; автономія закладу освіти у розробленні власної системи і планів оцінювання; оцінювання ключових компетентностей і наскрізних умінь; удосконалення навичок учителів, учнів і батьків / осіб, які їх замінюють, з оцінювання.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. До теми 1.1: аналіз власної практики оцінювання на відповідність принципам оцінювання і вимогам академічної доброчесності; розбір типових ситуацій порушень доброчесності під час оцінювання та способів реагування.

2. До теми 1.2: розроблення критеріїв оцінювання навчального завдання зі свого предмета за рівневим підходом; заповнення фрагмента Свідоцтва досягнень на основі змодельованих результатів.

3. До теми 2.1: конструювання фрагмента уроку з техніками формульовального оцінювання (навчальні цілі, критерії успіху, зворотний зв'язок); добір цифрових і паперових інструментів формульовального оцінювання під конкретну навчальну ситуацію.

4. До теми 2.2: розроблення й аналіз завдання для оцінювання результатів навчання за Державним стандартом; адаптація завдання для учня з особливими освітніми потребами.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Які принципи оцінювання визначено Державним стандартом базової середньої освіти і як вони виявляються у вашому навчальному предметі?

2. Чим формульовальне оцінювання відрізняється від поточного за метою, процедурою і наслідками для учня?

3. Як структуровано Свідоцтво досягнень і які характеристики навчальної діяльності воно фіксує?

4. Які механізми забезпечення академічної доброчесності під час оцінювання застосовні у вашій практиці?

5. Які техніки самооцінювання і взаємооцінювання доцільні для вашої вікової групи учнів?

6. Як адаптувати завдання для оцінювання для учнів з особливими освітніми потребами, зберігши вимоги Державного стандарту?

7. Що показують результати міжнародних досліджень (PISA, TIMSS) про зв'язок практик оцінювання та навчальних досягнень учнів?

8. Якою є роль автономії закладу освіти у побудові власної системи оцінювання?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 19.09.2026).
2. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п> (дата звернення: 19.09.2026).
3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п> (дата звернення: 19.09.2026).
4. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/ (дата звернення: 19.09.2026).
5. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/ (дата звернення: 19.09.2026).
6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93546/ (дата звернення: 19.09.2026).

Основна література

1. Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchiteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuyut-novij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 19.09.2026).
2. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності : наказ Міністерства освіти і науки України від 18.12.2024 № 1759. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93739/ (дата звернення: 19.09.2026).

Додаткова література

1. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2023. URL: <https://pisa.testportal.gov.ua> (дата звернення: 19.09.2026).